

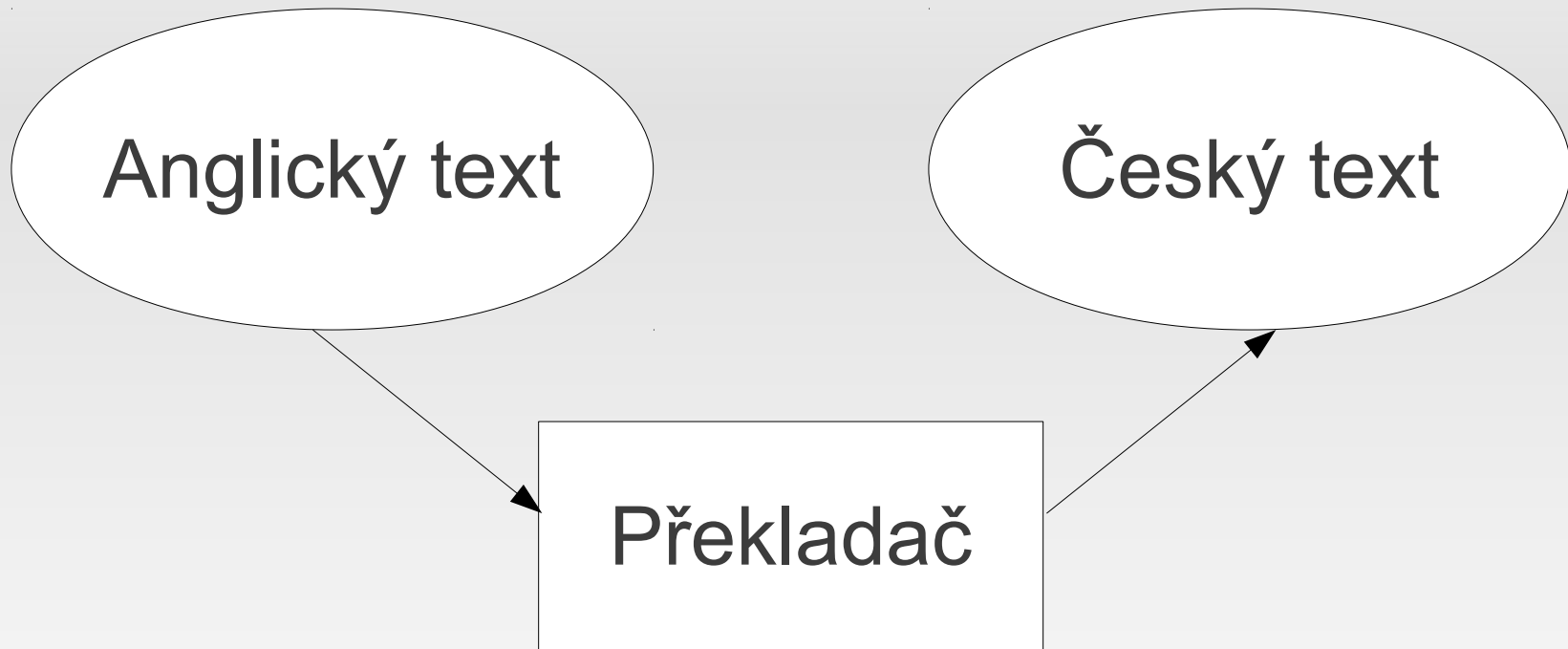
Rudolf Rosa

Strojový překlad
pojmenovaných entit
za pomoci Wikipedie

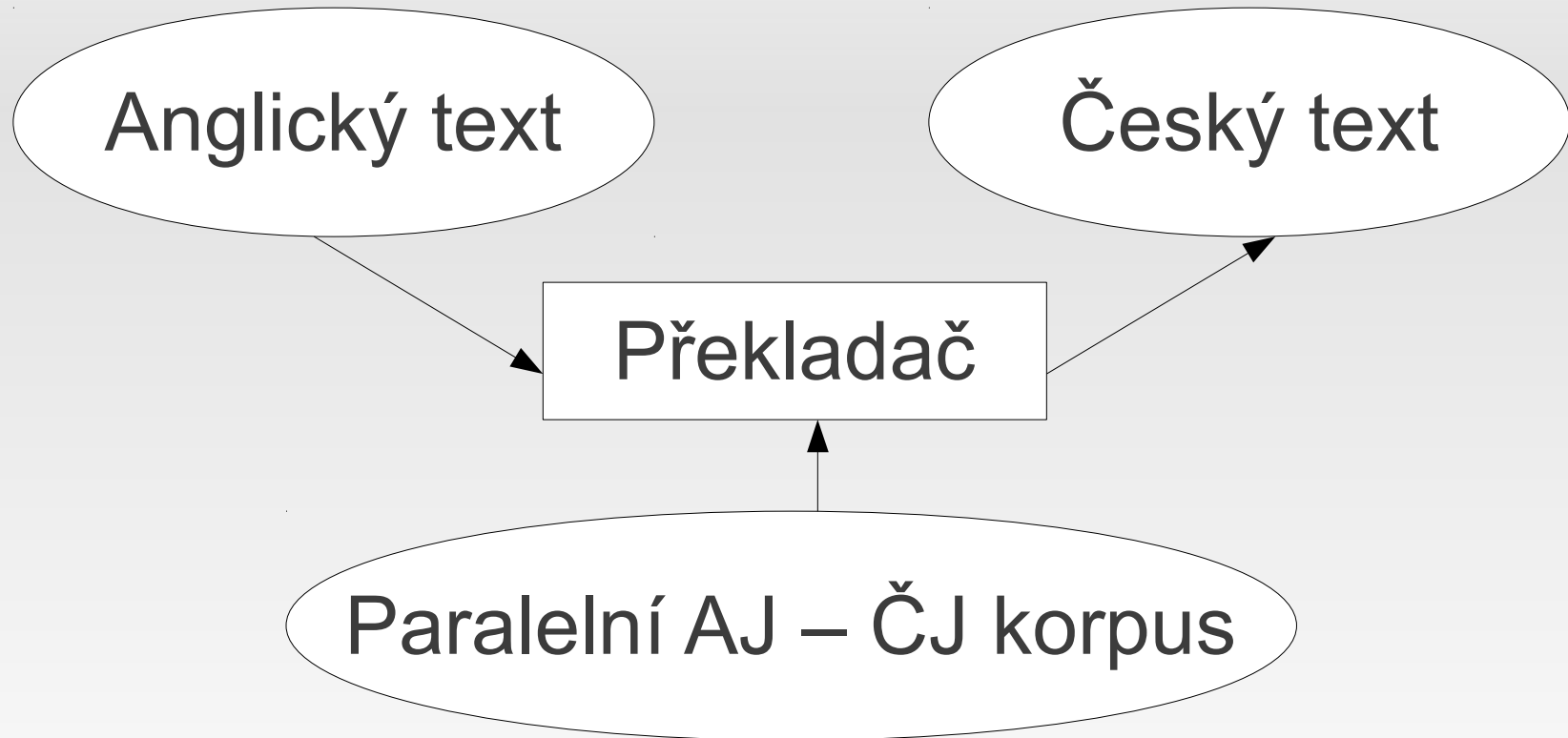
Obsah

- Strojový překlad
 - Statistický strojový překlad
 - Frázový statistický strojový překlad
 - Překlad pojmenovaných entit
- O. Hálek, R. Rosa, A. Tamchyna
 - Rozpoznání pojmenovaných entit
 - Překlad pojmenovaných entit
 - Průběžné výsledky

Strojový překlad

Statistický strojový překlad

Paralelní AJ – ČJ korpus (CzEng)

```
<s id='en-p29s2'>  
  <w id='en-p29s2w1'>  
    Everything</w>  
  <w id='en-p29s2w2'>  
    was</w>  
  <w id='en-p29s2w3'>  
    so</w>  
  <w id='en-p29s2w4'>  
    beautiful</w>  
  <w id='en-p29s2w5'>  
    !</w>  
</s>
```

```
<s id='cs-p29s2'>  
  <w id='cs-p29s2w1'>  
    Všechno</w>  
  <w id='cs-p29s2w2'>  
    bylo</w>  
  <w id='cs-p29s2w3'>  
    tak</w>  
  <w id='cs-p29s2w4'>  
    krásné</w>  
  <w id='cs-p29s2w5'>  
    !</w>  
</s>
```

Segmentace – jednotlivá slova

- Korpus (AJ)
 - Yesterday **I** was in **the** cinema.
 - He **is** going **to** sleep.
- Vstup (AJ)
 - He was going **to** **the** cinema.
- Korpus (ČJ)
 - Včera **jsem** byl v **kině**.
 - **On** **bude** spát.
- Výstup (ČJ???)
 - **On** **jsem** byl **bude** **kině**.

Frázový statistický strojový překlad

- Vstup (AJ)
 - Yesterday
 - I was
 - in the cinema
 - .
- Výstup (ČJ)
 - Včera
 - jsem byl
 - v kině
 - .

Překlad pojmenovaných entit

- **Rice University** is at 6100 **Main Street**.
- **Steven Bird** passed on the editorship...
- Exit at **Government Plaza Station** on **5th Street**.
- **fork()** creates a new process.
- **Univerzita rýže** je v 6100 **hlavní ulici**.
- **Steven pták** přenesl na editorship...
- Konec **vlády plaza** na **nádraží** v **páté třídě**.
- **vidlička()** vytváří nový proces.

Google překladač

Google překladač

Z: ▼

Do: ▼

Žiju v Plzni.

Překlad (česky > anglicky)

I live in London.

O. Hálek, R. Rosa, A. Tamchyna

- Strojový překlad pojmenovaných entit za pomoci Wikipedie
 - překlad z angličtiny do češtiny
- Rozpoznání pojmenovaných entit
 - podle kategorií anglického článku na Wikipedii
- Překlad pojmenovaných entit
 - podle titulku odpovídajícího českého článku

Rozpoznání pojmenovaných entit

- Vybrat fráze, které mohou být pojmenovanou entitou
 - **Rice University** is at 6100 **Main Street**.
- Zjistit kategorie článku na Wikipedii
- Prohledat (do šířky) nadřazené kategorie
 - Ručně vytvořený seznam kategorií obsahujících pojmenované entity

Zjištění (všech) kategorií

WIKIPEDIA
The Free Encyclopedia

[Main page](#)
[Contents](#)
[Featured content](#)
[Current events](#)

Article [Discussion](#)

The Call for Participation for Wikimania 2011 has been released. [Submit your presentation](#)

Rice University

From Wikipedia, the free encyclopedia

William Marsh Rice University, commonly referred to as **Rice University** or **Rice**, is a Texas, United States. The university is located near the [Houston Museum District](#) and ad

iversity | [Educational institutions established in 1891](#) | Universities and colleges in
or North American Higher Education Collaboration | Universities and colleges
Category: Educational institutions established in 1891

Zjištění kategorií – Wikimedia API

→ `http://en.wikipedia.org/w/api.php?action=query
&prop=categories&redirects&clshow=!hidden
&format=xml&titles=Rice_University`

→ `<?xml version="1.0"?>
<api><query><pages>
 <page pageid="25813" ns="0"
 title="Rice University">
 <categories>
 <cl ns="14" title="Category:Association
 of American Universities" />
 <cl ns="14" title="Category:Educational
 institutions established in 1891" />`

...

Prohledání nadřazených kategorií

- **Educational institutions established in 1891**
- Educational institutions established in the 1890s
- Educational institutions established in the 19th century
- Educational institutions by year of establishment
- Organizations by year of establishment
- **Organizations**

Kategorie pojmenovaných entit

- Places („Místa“ – není na české Wikipedii)
- People (Lidé)
- Organizations (Organizace)
- Companies (Firmy)
- Software (Software)
- Transport infrastructure (Dopravní stavby)

Překlad pojmenovaných entit

- Předpokládáme, že jde o pojmenovanou entitu
- Zjistit, zda existuje článek na anglické Wikipedii
 - Podívat se, zda existuje jeho český ekvivalent
 - Použít název českého článku jako překlad anglické pojmenované entity

Překlad entity „Spain“

WIKIPEDIA
Encyclopedia

The Call for Participation for wikimania 2011 has been releas

Spain 1

From Wikipedia, the free encyclopedia

This article is about the country. For other uses, see [Spai](#)

Spain ⁱ /ˈspeɪn/ *spayn*; Spanish: **España**, pronounced [esˈpaɲa]

ember state of the Europ
n and east by the Mediter

Cebuano

Česky 2

Chamoru

Ch **Španělsko**

Zamboanga

WIKIPEDIA
cyklopedie

Španělsko 3

Španělsko, oficiálně **Španělské království** (španělsky *Reino de España* nebo *Estado de España*) je stát ležící na Pyrenejském poloostrově a Francií a na jihu s Gibraltarem; španělské sev

Průběžné výsledky

Pojmenované entity bez českého článku	Překlad entit s českým článkem	BLEU skóre
Ponechat anglicky	Vždy dle Wikipedie	20,95
	Wikipedie/korpus	21,46
Pokusit se přeložit v paralelním korpusu	Vždy dle Wikipedie	21,49
	Wikipedie/korpus	21,82
Původní překlad (bez použití Wikipedie)		22,55

Reference

- Ondřej Bojar: *NPFL087 Statistický strojový překlad*
 - <http://www1.cuni.cz/~obo/vyuka/>
- Wikipedia, The Free Encyclopedia: *Named entity recognition*
 - http://en.wikipedia.org/wiki/Named_entity_recognition
- MediaWiki: *MediaWiki API documentation*
 - http://www.mediawiki.org/wiki/API:Main_page
- Ondřej Bojar, Zdeněk Žabokrtský: *CzEng, Large Parallel Treebank with Rich Annotation*
 - <http://ufal.mff.cuni.cz/czeng/>

Děkuji za pozornost

Tato prezentace je dostupná na adrese
<http://mff.nikde.eu/>